

Meslek Seçerken Dikkat Edilecekler

Doğru meslek seçimi için kişinin öncelikle kendini tanıması, meslekler hakkında bilgi edinmesi ve kendi özellikleriyle mesleklerin gerektirdiği özellikler arasındaki ilişkiyi kavraması önemlidir.

Kendini Tanıma;

Ben nasıl biriyim?, Karakterim nasıl?, Davranış ve alışkanlıklarım nelerdir? , Neleri yapmaktan hoşlanırım? gibi sorulara verdiği cevaplardır. Kendini tanıma sürecini dört temel unsur üzerinden sınıflandırırsak bunlar: İlgi, yetenek, değer ve sağlıktır diyebiliriz.

İlgi

İlgi, bir işi yapmaya gönüllü olma, yaparken zevk alma ve başka alternatifler arasından en çok onu tercih etme durumudur.

İlgi, var olan yeteneği mükemmelleştirir ve ilgilenilen alanda karşılaşılabilecek zorluklarla başa çıkmayı eğlenceli hale getirir.

- İlgi alanınız ne kadar güçlüyse o mesleği yapmak ve zorluklarının üstesinden gelmek konusunda o kadar güçlü bir motivasyona sahip olursunuz.
- İlgi alanlarınız gideceğiniz okul ve alan seçimlerinde size yol gösterici olur.
- İlgi alanlarınızla ilişkili olduğunu düşündüğünüz meslekler hakkında çevrenizdeki kişilerden destek alarak mesleğin gerektirdiği becerileri detaylı olarak öğrenebilirsiniz.
- İlgi alanlarını belirlemek için yapılandırılmış ölçekler sizin mesleki ilgilerinizi değerlendirmenizi sağlar
- İlgi duyduğunuz meslekler hakkında detaylı bilgi almalısınız

Yetenek;

Yetenek, doğuştan getirdiğimiz ve çevreyle etkileşimle geliştirebildiğimiz, bir davranışı öğrenebilmek için gerekli olan yetidir.

Her bireyin kendine özgü yetenekleri vardır. Yetenekler de insanlar kadar çeşitlidir.

Yetenekler doğuştan getirdiğimiz yetiler olduğundan büyük bir kısmı erken yaşta ortaya çıkar. Tam bu noktada aile ve okul büyük önem arz eder. Aile ve okul tarafından fark edilen yetenekler doğru koşullarda desteklenirse gelişebilir. Fakat yeteneklerin dışavurumuna ilişkin bir ortam oluşturulmamışsa bu yetenekler gizli kalabilir.

İlgi duyduğunuz alanda yeteneğinizin olması kişisel gelişiminize katkıda bulunduğu gibi başarınızı yükseltir. Ancak ilgi duyduğunuz alanda düşük yeteneğe sahip olmanız, ilgi duyduğunuz meslekte uzaklaşmanıza neden olur.

- Yeteneklerimiz çoğunlukla en yakınlarımız tarafından dile getirilir. “Müthiş bir çizim yeteneği var (geleceğin ressamı), matematikte her problemi çözüyor, müthiş bir kavrama gücü var (geleceğin mühendisi), fen bilimlerine karşı çok ilgili ve insanlarla çok güçlü iletişim kuruyor (geleceğin doktoru) vb.”
- Derslerde gösterdiğiniz akademik başarı ve öğretmenlerinizin sınıf içi gözlemleri yetenek alanlarınız hakkında bilgi verir.

- Mesleklerin gerektirdiği yetenek alanlarını çevrenizdeki meslek sahibi kişilerle konuşabilir ve onlardan mesleğin istediği yetenek alanları hakkında bilgi alabilirsiniz.
- Yetenek alanlarını belirlemek için yapılandırılmış ölçekler sizin mesleki yeteneklerinizi değerlendirmenizi sağlar.

Değer;

Mesleki anlamda değer kavramı; bireyin kişisel değerlerine ve beklentilerine uygun mesleğe yönelmesini ifade eder. Kişisel değerlerin oluşmasında aile yapısı, içinde yaşanan kültürün mesleklere ve cinsiyete dayalı algılamaları, medya vb. etkilidir.

Örneđin sečeceđi meslek bazı kişiler için saygınlık elde etmeyi ön plana koyarken; bazıları için yüksek gelir elde etmeyi ön plana alır. Kişiler için liderlik, düzenli yaşam, sosyal ilişkiler, yaratıcılığını kullanma gibi değerler meslek seğimini etkileyen önemli faktörlerdir.

Değerler, bireyin gelecekteki yaşam tarzının belirlenmesinde dönüm noktasıdır. Bu nedenle kendi kişisel değerlerini tanıma ve bunlara uygun mesleklere yönelme kişinin hem yaşam kalitesini hem de mesleki doyumunu artıracaktır.

Sağlık;

Mesleklere ilgi ve yeteneğinizin olması meslek seçimi için gerekli ama yeterli değildir.

Fizyolojik ve ruhsal sağlığınız meslek seçiminizi sınırlandırabilir. Örneğin; insan ilişkileri çok güçlü ve hizmet sektörüne yeteneği olan bir öğrencinin garsonluk mesleğinde başarılı olması muhtemeldir. Ancak sağlık sebebinden dolayı (düztaban olmak gibi) mesleğin gerektirdiği uzun süreli ayakta kalma durumu onun bu mesleği etkili bir biçimde yerine getirmesini zorlaştıracaktır.

**Kaynak: Bursa İl Milli Eğitim Müdürlüğü
Temel Eğitim Sonrası Kariyer
Danışmanlığı Projesi Bilgilendirme
Bültenleri**

**Peyami Safa Anadolu Lisesi Rehberlik
Servisi**

Muhammed Bilal SÜSLÜ

5

